

İçindekiler

Ekonomik Araştırmalar.....	2
<i>Merkez Bankası Ocak Ayında Politika Faizini Sabit Tuttu .....</i>	<i>2</i>
<i>Tüketici Güven Endeksi Aralık Ayında Tarihinin En Düşük Seviyesinde .....</i>	<i>3</i>
<i>Enflasyon 19 Yılın En Yüksek Seviyesinde.....</i>	<i>5</i>
<i>Yurt Dışı Üretici Fiyat Endeksinde Rekor Artış .....</i>	<i>6</i>
<i>Gerçek Kişilerin Döviz Mevduatı Artarken Tüzel Kişilerin Döviz Mevduatı Azaldı .....</i>	<i>7</i>
<i>Kasım Ayında İşsizlik Oranı 11,2 Oldu .....</i>	<i>7</i>
Kent, Yönetim ve Çevre Araştırmaları.....	9
<i>Dünya Meteoroloji Örgütü: 2021 En Sıcak 7 Yıldan Biri Oldu .....</i>	<i>9</i>
<i>İklim Değişikliği ve Uyum Koordinasyon Kurulu 'nun İlk Toplantısı Gerçekleşti.....</i>	<i>9</i>
<i>Bakan Pakdemirli 27 Maddelik "İklim Değişikliği ve Tarım" Sonuç Bildirgesini Açıkladı .....</i>	<i>11</i>
<i>Çevreyi Kirletenlere 2022'de Verilecek Cezalar Belli Oldu .....</i>	<i>12</i>
<i>2022'de Okullarda Çevre Bilincine Ağırlık Verilecek.....</i>	<i>13</i>
<i>Türkiye'nin Çocuk Profili Çıkarılıyor .....</i>	<i>13</i>
Uluslararası Araştırmalar.....	15
<i>Ukrayna Krizi 'nde Tansiyon Yükselmeye Devam Ediyor.....</i>	<i>15</i>
<i>Kazakistan'da Akaryakıt Protestoları Dünya Gündeminde .....</i>	<i>17</i>
<i>Afrika'da Kırılğanlıklar Devam Ediyor, Burkina Faso'da Ordu Yönetime El Koydu .....</i>	<i>19</i>
Bize Ulaşın.....	20
SAM Ekibi.....	21

Merkez Bankası Ocak Ayında Politika Faizini Sabit Tuttu

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), 20 Ocak 2022 tarihinde yılın ilk Para Politikası Kurulu toplantısını gerçekleştirmiştir. Bilindiği üzere TCMB, Eylül ayından bu yana politika faizini toplamda 500 baz puan indirerek %14 seviyesine getirmiştir. Son birkaç aydır sürdürölen gevşek para politikası kararlarının ardından, yılın ilk toplantısıyla Para Politikası Kurulu faiz indirimine gitmeyerek politika faizini %14 seviyesinde sabit tutmuştur.

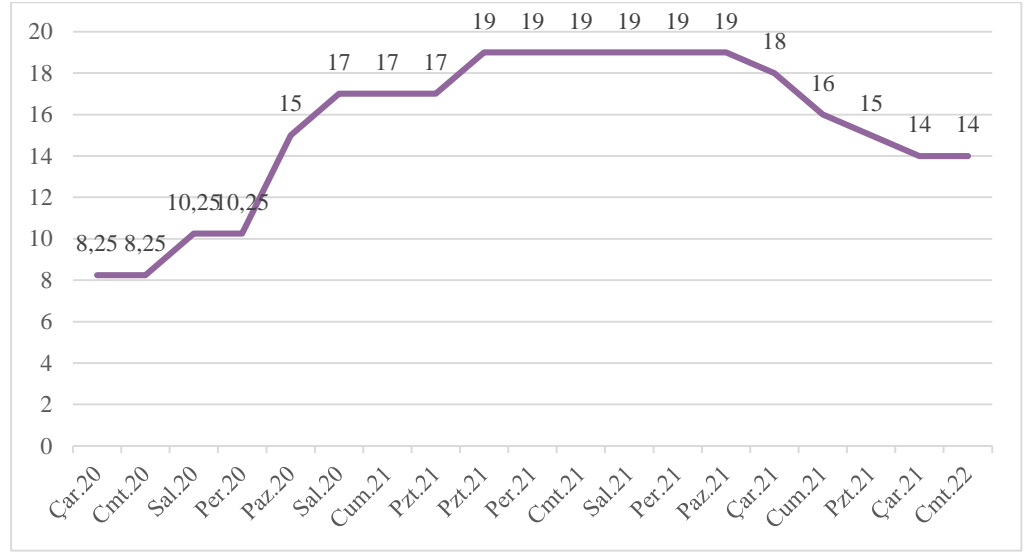
TCMB tarafından açıklanan karar metninde (Sayı: 2022-05) şu açıklamalara yer verilmiştir:

“Salgında yeni varyantlar ve artan jeopolitik riskler, küresel iktisadi faaliyet üzerindeki aşağı yönlü riskleri canlı tutmakta ve belirsizliklerin artmasına yol açmaktadır. Küresel talepteki toparlanma, emtia fiyatlarındaki yüksek seyir, bazı sektörlerdeki arz kısıtları ve taşımacılık maliyetlerindeki artış uluslararası ölçekte üretici ve tüketici fiyatlarının yükselmesine yol açmaktadır. Yüksek küresel enflasyonun, enflasyon beklentileri ve uluslararası finansal piyasalar üzerindeki etkileri yakından izlenmekle birlikte, gelişmiş ölkelerdeki merkez bankaları artan enerji fiyatları ve arz-talep uyumsuzluğuna bağlı olarak enflasyonda görölen yükselişin beklenenden uzun sürebileceğini değerlendirmektedir...”

Kapasite kullanım seviyeleri ve diğer öncü göstergeler yurt içinde iktisadi faaliyetin, dış talebin de olumlu etkisiyle güçlü seyrettiğine işaret etmektedir. Büyümenin kompozisyonunda sürdürölebilir bileşenlerin payı artarken, cari işlemler dengesinin 2022 yılında fazla vermesi öngörülmektedir. Cari işlemler dengesindeki iyileşme eğiliminin güçlenerek devam etmesi fiyat istikrarı hedefi için önem arz etmekte, bu bağlamda ticari ve bireysel krediler yakından takip edilmektedir...”

Enflasyonda yakın dönemde gözlenen yükselişte; döviz piyasasında yaşanan sağlıksız fiyat oluşumlarına bağlı döviz kurlarına endeksli fiyatlama davranışları, küresel gıda ve tarımsal emtia fiyatlarındaki artışlar ile tedarik süreçlerindeki aksaklıklar gibi arz yönlü unsurlar ve talep gelişmeleri etkili olmaktadır. Kurul, sürdürölebilir fiyat istikrarı ve finansal istikrarın tesisi için atılan adımlar ile birlikte, enflasyonda baz etkilerinin de ortadan kalkmasıyla dezenflasyonist sürecin başlayacağını öngörmektedir. Bu çerçevede Kurul, politika faizinin sabit tutulmasına karar vermiştir. Alınmış olan kararların birikimli etkileri yakından takip edilmekte ve bu dönemde fiyat istikrarının sürdürölebilir bir zeminde yeniden şekillenmesi amacıyla TCMB'nin tüm politika araçlarında Türk lirasını önceleyen geniş kapsamlı bir politika çerçevesi gözden geçirme süreci yürütölmektedir.”

TCMB Politika Faiz Oranı (%)

Kaynak: TCMB

2021 yılının politika faizi serüvenine bakıldığında, Ocak ve Şubat aylarında politika faizi %17 seviyesinde sabit tutulurken, Mart ayında 200 baz puanlık bir artışa gidilerek politika faizi %19'a yükseltilmişti. Takip eden beş aylık dönemde (Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz ve Ağustos), Para Politikası Kurulu toplantılarında politika faizine ilişkin yeni bir karar alınmayarak faiz oranı %19'da sabit tutulmuştur. Beş ayın ardından ilk faiz indirimi 100 baz puan ile Eylül ayında gerçekleştirilerek politika faizi %18'e çekilirken, Ekim ayında daha sert bir faiz indirimine gidilerek faiz oranı %16'ya düşürülmüştür. Kasım ve Aralık aylarındaki toplantılarda da gevşek para politikası duruşu devam ettirilerek faiz oranı 100'er baz puan azaltılmış ve %14'e çekilmiştir. 2022 yılının ilk toplantısında ise politika faizinin aşağı doğru revize edilmesi son bulmuş ve politika faizi %14'te sabit tutulmuştur. Aralık ayındaki Para Politika Kurulu'nun karar metninde, 2022 yılının ilk çeyreğinde piyasaların gözlemleneceği ve bu çerçevede politika faizini değiştirilmeyeceği sinyali verilmişti. Böylece alınan faiz kararının beklentilerle uyumlu bir şekilde sabit tutulduğu söylenebilir.

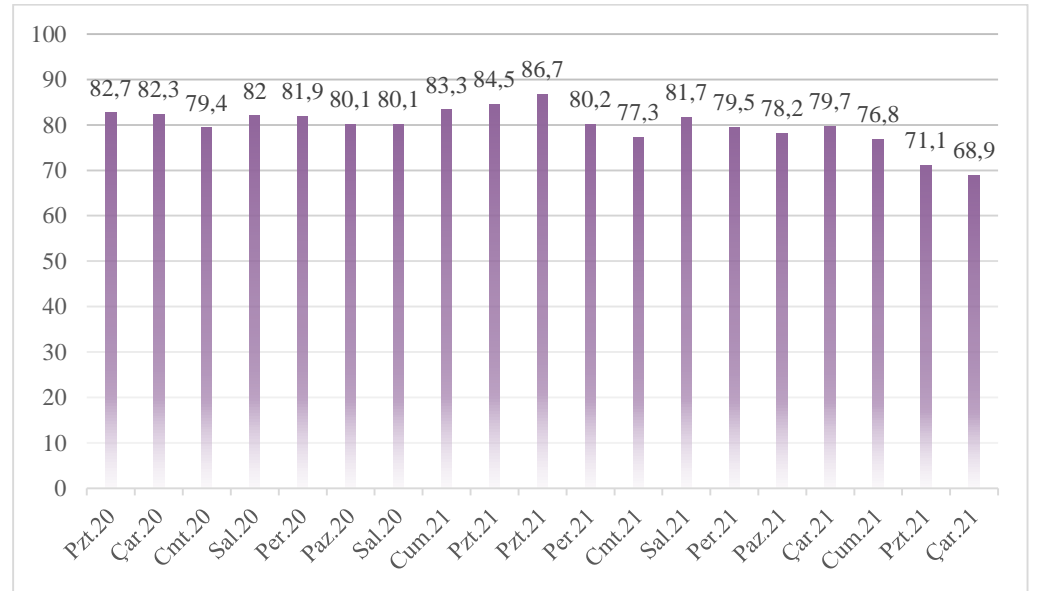
Tüketici Güven Endeksi Aralık Ayında Tarihinin En Düşük Seviyesinde

Tüketici güven endeksi, tüketicilerin ekonomik durumları ve genel ekonomik faaliyetlere ilişkin değerlendirmeleri kapsamı ve gelecek beklentilerini

ortaya koymasý bağlamında önemli bir gösterge olarak kabul edilmektedir. 2021 yılının Mayıs ayında 80 seviyelerinden 70'li seviyelere düşen Tüketici Güven Endeksi, Haziran'da biraz toparlansa da düşüş eğilimini devam ettirmiştir. Kasım ayında 71,1 seviyesi ile tarihin en düşük düzeyini gören Endeks, Aralık ayında da yeni bir tarihi bir düşüş görmüştür.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan veriler çerçevesinde, Aralık ayında Tüketici Güven Endeksi bir önceki aya göre %3,1 oranında azalarak 68,9'a düşmüştür. Bu çerçevede 2004 yılından bu yana tutulan Tüketici Güven Endeksi, geçen ayın ardından 68,9 seviyesi ile bir kez daha tarihinin en düşük seviyesini görmüştür.

Mevsim Etkilerinden Arındırılmış Aylar Bazında Tüketici Güven Endeksi

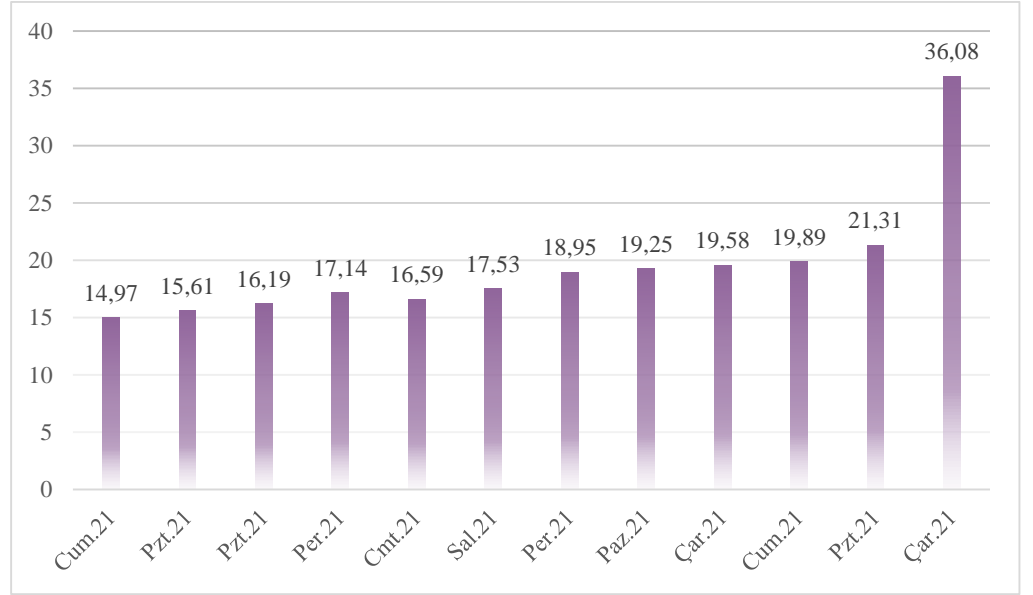
Kaynak: TÜİK

Ayrıca hanenin maddi durum endeksi ve maddi durum beklentisi endeksi de düşüş göstermiştir. Bu çerçevede geçen 12 aylık döneme göre mevcut dönemde hanenin maddi durumu endeksi Kasım ayında 56,1 iken, Aralık ayında %3,6 oranında azalarak 54,1 olmuştur. Gelecek 12 aylık döneme ilişkin hanenin maddi durum beklentisi endeksi ise Kasım ayındaki 68,9 seviyesindeyken, Aralık'ta %5,3 oranında azalarak 65,2 seviyesine düşmüştür. Genel ekonomik durum beklentisi endeksine bakıldığında ise benzer bir trend görülmüştür. Endeks Kasım ayında 68,2 iken, Aralık ayında %2,2 oranında azalarak 66,7 olmuştur.

Enflasyon 19 Yılın En Yüksek Seviyesinde

TÜİK, Aralık ayının tüketici ve üretici fiyat endekslerini yayımlamıştır. Aralık ayında yıllık tüketici enflasyonu %36,08 ile 2002 yılının Eylül ayından bu yana en yüksek seviyesine tırmanmıştır. Aynı zamanda aylık enflasyonda da önemli bir artış yaşanmıştır. Aralık ayında bir önceki aya göre enflasyon %13,58 artmıştır. Ayrıca tüketici fiyatlarındaki yüksek artış ivmesi üretici fiyatlarında da gözlemlenmiştir. Bu çerçevede Aralık ayındaki yıllık üretici enflasyonu %79,89 olmuştur. Bu rakam üretici enflasyonunun Şubat 2002'den bu yana kaydettiği en yüksek seviye olmuştur.

TÜFE'de Yıllık Değişim (Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre, %)

Kaynak: TÜİK

Açıklanan veriler çerçevesinde bir önceki yılın aynı ayına göre artışın en yüksek olduğu alan %53,66 ile ulaştırma olmuştur. Verilere göre bir önceki yılın aynı ayına göre artışın yüksek olduğu diğer ana gruplar ise şu şekildedir: %43,80 ile gıda ve alkolsüz içecekler, %40,95 ile ev eşyası. Yıllık en düşük artış ise %8,76 ile haberleşme ana grubunda kaydedilmiştir. Bir önceki yılın aynı ayına göre artışın düşük olduğu diğer ana gruplar sırasıyla şöyledir: %17,23 ile eğitim, %20,02 ile alkollü içecekler ve tütün ve %20,13 ile giyim ve ayakkabı.

Yurt Dışı Üretici Fiyat Endeksinde Rekor Artış

Aralık ayında açıklanan verilerle enflasyonun farklı göstergelerindeki yükselişin hızla devam ettiği görülmüştür. TÜİK, Aralık ayına ilişkin Yurt Dışı Üretici Fiyat Endeksini (YD-ÜFE) açıklamıştır. Aralık ayında YD-ÜFE, bir önceki yılın aynı dönemine göre %87,6, bir önceki aya göre ise %25,9 yükselmiştir. Bu artış çerçevesinde endekste rekor yıllık artış gözlemlenmiştir.

Sanayinin iki sektörünün yıllık değişimleri ise şu şekilde olmuştur: madencilik ve taşocakçılığında %84,76, imalatta %87,69 artış kaydedilmiştir. Ana sanayi gruplarının yıllık değişimlerine bakıldığında; ara malında %103,39, dayanıklı tüketim malında %76,38, dayanıksız tüketim malında %68,17, enerjide %176,93, sermaye malında %72,60 yükseliş gerçekleşmiştir.

YD-ÜFE sektörlerinden giyim eşyası %56,68, basım ve kayıt hizmetleri %58,39, temel eczacılık ürünleri ve müstahzarları %60,45 ile endekslerin en az arttığı alt sektörler olarak kaydedilmiştir. Öte yandan kok ve rafine petrol ürünleri %176,93, ana metaller %129,12, kimyasallar ve kimyasal ürünler %117,84 ile endekslerde en yüksek artışın yaşandığı alt sektörler olmuştur.

Gerçek Kişilerin Döviz Mevduatı Artarken Tüzel Kişilerin Döviz Mevduatı Azaldı

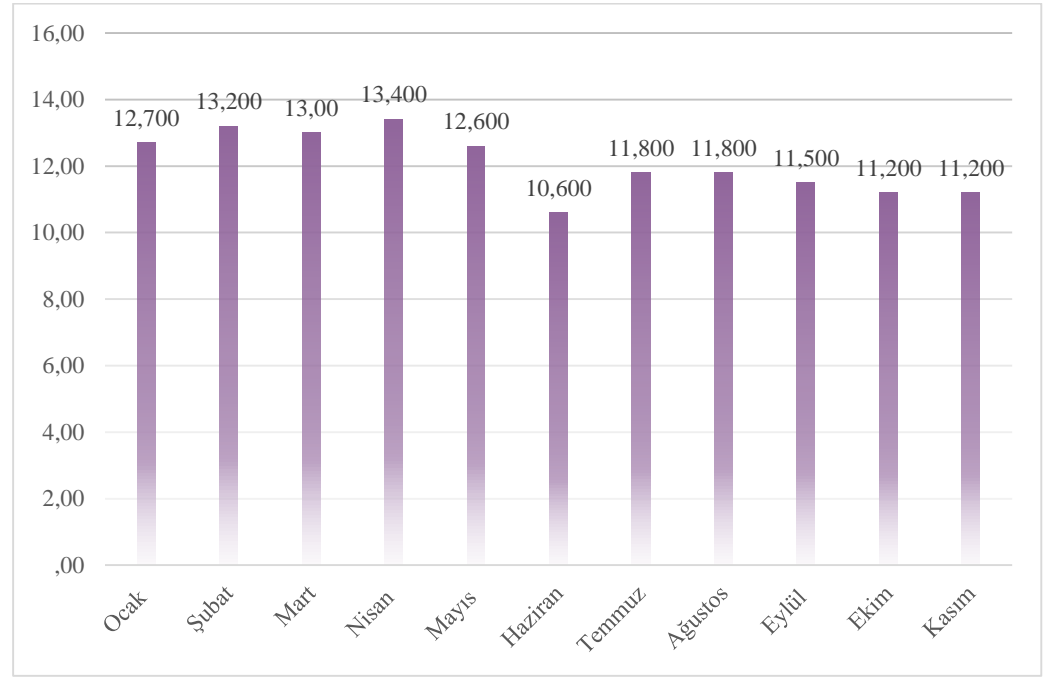
TCMB verileri çerçevesinde 31 Aralık haftasında gerçek kişilerin döviz mevduatlarında 933 milyon dolarlık bir artış kaydedilmiştir. Parite etkisinden arındırılmış veriye bakıldığında ise artışın 351 milyon dolar olduğu gözlemlenmiştir. Bu çerçevede haftalık artışı takiben gerçek kişilerin döviz mevduatları 147 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır. Diğer yandan tüzel kişilerin döviz mevduatlarında farklı bir ivme görülmüştür. İlgili haftada tüzel kişilerin döviz mevduatları 2,8 milyar dolar azalmıştır. Öte yandan parite etkisinden arındırılmış düşüş ise 2,9 milyar olmuştur.

Kasım Ayında İşsizlik Oranı 11,2 Oldu

TÜİK, Kasım ayının iş gücü istatistiklerini açıklamıştır. Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde işsiz sayısı 2021 yılı Kasım ayında bir önceki aya göre 39 bin kişi artarak 3 milyon 777 bin kişi olmuştur. İşsizlik oranı ise değişim göstermeyerek %11,2 seviyesinde gerçekleşmiştir. İstihdam edilenlerin sayısı ise Kasım 2021'de bir önceki aya göre 228 bin kişi artarak 29 milyon 855 bin kişi, istihdam oranı ise 0,3 puanlık artış ile %46,6 olmuştur. Ayrıca işgücü, 2021 yılı Kasım ayında bir önceki aya göre 267 bin kişi artmış ve 33 milyon 632 bin kişi olmuştur. Bu çerçevede işgücüne katılma oranı ise 0,4 puanlık artış ile %52,5 olarak gerçekleşmiştir.

Ayrıca TÜİK verilerine göre, 15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı bir önceki aya göre 1,7 puan artarak %22,3, istihdam oranı 0,1 puanlık artışla %33,2 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bu yaş grubunda işgücüne katılma oranı ise bir önceki aya göre 1,2 puan artarak %42,8 olmuştur.

2021 Yılı İşsizlik Oranları (Bir Önceki Aya Göre Değişim, %)

Kaynak: TÜİK

Dünya Meteoroloji Örgütü: 2021 En Sıcak 7 Yılda biri Oldu

Dünya Meteoroloji Örgütü (WMO) 2021 yılının şimdiye kadar kaydedilen en sıcak 7 yıldan biri ve ortalama küresel sıcaklığın sanayi öncesindeki dönemden 1 santigrat dereceden fazla olduğu yedinci yıl olduğunu açıkladı. Paris İklim Anlaşması küresel ısınmanın 2 santigrat derecenin altında tutulmasını, sınır hedefin de 1.5 santigrat derece olmasını öngörüyor. WMO'nun bir araya getirdiği 6 başlıca uluslararası veri setine göre küresel sıcaklıkta 2020-2022 yılları arasında La Nina kasırgasının neden olduğu geçici bir soğuma olmuş olsa da 2021 yılı gene de kayda geçen en sıcak 7 yıldan biri oldu. Küresel ortalama sıcaklık 2021 yılında sanayi öncesi dönemden 1.11 santigrat derece fazla oldu. WMO yaptığı açıklamada atmosferdeki sera gazı seviyelerinin hala çok yüksek seviyelerde olması nedeniyle küresel ısınma ve iklim değişikliğinin diğer uzun dönemli etkilerinin devam etmesinin beklendiğini de kaydetti.

İklim Değişikliği ve Uyum Koordinasyon Kurulu'nun İlk Toplantısı Gerçekleşti

29 Ekim 2021'de Resmi Gazete'de yayımlanan 85 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulan İklim Değişikliği ve Uyum Koordinasyon Kurulunun ilk toplantısı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum başkanlığında düzenlendi. İklim değişikliğinin zararlı etkilerini önlemek için gerekli tedbirlerin alınması, bu konuda ülkenin şartlarına uygun politikaların belirlenmesi, kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşları arasında iş birliği ve

koordinasyonun sağlanması amacıyla oluşturulan Kurul'da, 11 bakanlık, kamu kurumları, özel sektör ve STK temsilcilerinden oluşan 22 üye bulunuyor. İlk toplantısını yapan Kurul üyeleri arasında, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile 10 bakanlığın yanı sıra Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, YÖK, TÜBİTAK, Türkiye Çevre Ajansı, TÜİK, TOBB, TÜSİAD, MÜSİAD ve Türkiye Belediyeler Birliği gibi kurumların temsilcileri yer alıyor.

Kurulun ilk toplantısına, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakan Yardımcısı Mehmet Emin Birpınar, Sağlık Bakan Yardımcısı Tolga Tolunay, Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı Murat Zaman, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakan Yardımcısı Alparslan Bayraktar, Dışişleri Bakan Yardımcısı Faruk Kaymakçı, İçişleri Bakan Yardımcısı İsmail Çataklı, Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Mehmet Fatih Kacı, Tarım ve Orman Bakan Yardımcısı Akif Özkaldı, Ulaştırma ve Altyapı Bakan Yardımcısı Enver İskurt, ilgili kurum ve kuruluşlar ile STK'lerin temsilcileri katıldı. İller Bankası Tesisleri'nde düzenlenen toplantının açılışında konuşan Kurum, iklim değişikliğiyle mücadelenin yanı sıra Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın açıkladığı 2053 Net Sıfır Emisyon ve Yeşil Kalkınma hedefleri doğrultusunda atılacak adımları, alınacak kararları ve uygulanacak politikaları belirleyeceklerini söyledi. İklim değişikliğiyle mücadelenin, dünyanın en önemli gündem maddesi olduğunu vurgulayan Kurum, iklim değişikliğinin sadece bir çevre krizi değil, ticaretten ulaşıma, sanayiden gıdaya, enerjiden eğitime kadar pek çok alanı ilgilendiren bir kalkınma meselesi olduğuna işaret etti. Kurum, "İklim değişikliği, ekonomi ile ekolojii birlikte değerlendiren ancak çevre hassasiyetimizi her zaman önceleyen bir perspektifle yönetilmek zorunludur. İşte bugün, iklim meselesini böylesi geniş bir açıdan ele alacak olan Koordinasyon Kurulumuz, ülkemizin iklim değişikliğiyle mücadelesinde onarıcı, önleyici ve sorunu ortadan kaldıracı çözüm önerilerini sunmak için bir aradadır." diye konuştu. Bakan Kurum, bu çerçevede, bütün bakanlıkların ve STK'lerin, Türkiye'nin geleceğine dair adımları hep birlikte atacaklarını aktardı.

Bakan Pakdemirli 27 Maddelik “İklim Değişikliği ve Tarım” Sonuç Bildirgesini Açıkladı

Ulusal Düzeyde yapılan “İklim Değişikliği ve Tarım ” çalışmaları neticesinde hem Tarım ve Orman Bakanlığı merkez birimleri tecrübelerinden hem de İl Tarım ve Orman Müdürlüklerinin ilgili birimlerinin ve STK’ların sahadaki deneyimlerinden faydalanılarak, toplam 1100 uzmanın katılımıyla 115 günde 925 saatlik bir çalışma ile “Tarım Sektöründe İklim Değişikliğine Uyum ve Azaltım” için hazırlanan sonuç bildirgesi Bakan Pakdemirli tarafından kamuoyuna paylaşılmıştır.

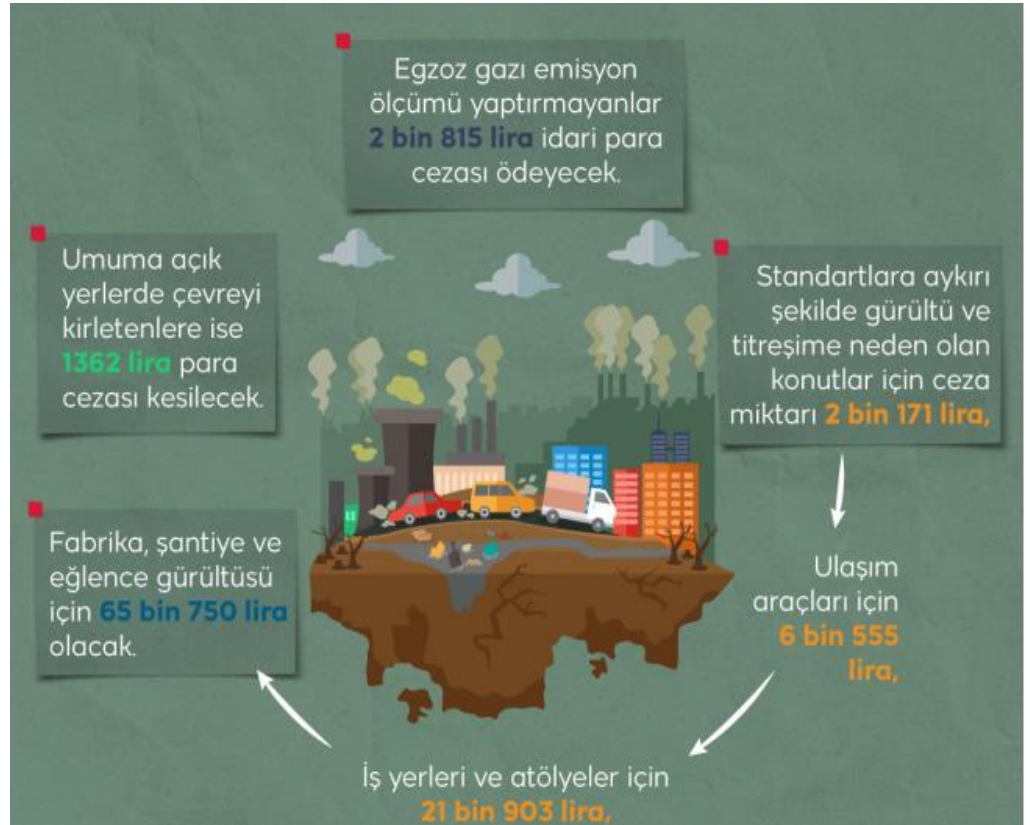

Hazırlanan bildirmede yer alan maddelerden bazıları aşağıda yer almaktadır :
“Tarım Sektöründe İklim Değişikliğine Uyum Eylem Planı oluşturulacaktır. İklim dostu tarımsal destekleme modeli, ekosistem odaklı gıda üretim modeli hayata geçirilecektir. Tarım sektöründe sera gazı emisyon azaltım potansiyeli ve maliyetleri 2023 yılına kadar tam olarak belirlenecektir. 2023-2027 dönemini kapsayan 'Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi Eylem Planı Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile en kısa sürede yürürlüğe girecektir. Tarım ve mera alanları için kuraklık erken uyarı sistemleri kurulacaktır. 'Bozkır Ekosistemlerinde İklim Değişikliğine Ekosistem Tabanlı Uyum Stratejisi' uygulamaya alınacaktır. Basınçlı modern sulama yöntemlerinin desteklenmesine ve yaygınlaştırılmasına devam edilecektir. Tarımsal sulamada suyun tasarruflu kullanımını çiftçiye anlatmak amacıyla geliştirilen 'Uygulamalı Çiftçi Okulları Projesi', ülke geneline yaygınlaştırılacaktır. Kuraklığa ve soğuğa toleranslı yeni tohum çeşitleri geliştirilecek ve hastalıklara dayanıklı çeşitlerinin kullanım alanları yaygınlaştırılacaktır. Yerel hayvan ırklarının ıslah çalışmaları yapılacaktır. Paris Anlaşmasının Türkiye Büyük Millet Meclisinde onaylanması ile önem kazanan iklim değişikliğine uyum ve azaltım faaliyetleri hızlandırılacak ve etkileri analiz edilecektir. Tarım sektöründe sera gazı emisyon azaltım potansiyeli ve maliyeti belirlenecektir. İyi Tarım Uygulamaları ve organik tarım faaliyetleri ülke genelinde daha fazla üretici ve alan olarak artırılarak yürütülecek ve desteklenecektir. Tarım sektöründe iklim değişikliğine uyum ve azaltım konularına ilişkin AR-GE çalışmalarının desteklenmesi ve geliştirilmesi sağlanacaktır. İklim dostu tarım uygulamaları için yayım ve sektör paydaşlarına yönelik eğitim çalışmaları yapılacaktır.”

Çevreyi Kirletenlere 2022'de Verilecek Cezalar Belli Oldu

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ülke genelinde çevre kirliliğine sebep olan işletmelere yönelik denetimlerini sürdürmektedir. Denetim sonucu çevre ve insan sağlığı açısından faaliyetleri sakıncalı olduğu tespit edilen bazı işletmeler ise faaliyetten menedilmektedir. Bu kapsamda 2021 yılında 81 ilde, 56 bin 211 çevre denetimi yapan Bakanlık, hava, su ve toprak başta olmak üzere doğayı kirleten 3 bin 941 tesise toplamda 350 milyon 228 bin 270 lira idari para cezası uygulamış, 406 işletmeyi de faaliyetten menetmiştir. 2021 yılında en fazla idari para cezası uygulanan ilk beş il ise sırayla Ankara, İstanbul, Muğla, Tekirdağ ve İzmir'dir.

2022 yılı idari ceza para miktarlarına ilişkin ise Bakanlık tarafından, 31.12.2021 tarihinde, 31705 sayılı Resmi Gazete'nin mükerrer sayısında 2872 Sayılı Çevre Kanunu Uyarınca Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Tebliğ (2022/1) yayımlanmıştır. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 27/11/2021 tarihli ve 31672 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 533) uyarınca 2021 yılı için yeniden değerlendirme oranı % 36,20 olarak tespit ve ilan edilmiştir. Bu duruma binaen, ilgili kanuna aykırı davranan kişi ve kuruluşlara 2872 sayılı Kanunun 20nci maddesinde yer alan para cezaları, 1 Ocak 2022 tarihinden itibaren aşağıda belirtilen miktarlarda uygulanacaktır. Ayrıca Resmi Gazete'nin ekinde, bentler halinde uygulanacak ceza miktarları belirtilmiştir.

2022'de Okullarda Çevre Bilincine Ağırlık Verilecek

Milli Eğitim Bakanı Mahmut Özer 2022 itibarıyla okullarda "Temiz Okul ve Temiz Enerji" projesiyle ilgili çalışmalar başlatılacağı ifade ederek, bu kapsamda çevre bilinciyle ilgili çok sayıda model uygulanacağını vurgulamıştır. Ayrıca eğitim müfredatında 2022'den itibaren iklim değişikliği ve çevre bilinciyle ilgili dönüşümleri başlatma kararını açıkladıktan bir hafta sonra uygulamaya geçtiklerini, 6, 7 ve 8. sınıftaki dersin ismini değiştirme, içeriğini zenginleştirme ve saatlerini artırma yönündeki çalışmayı tamamladıklarını ifade etmiştir.

Okullara 'İklim Değişikliği' Planlaması Geliyor

2022 yılı itibarıyla okullarda 'iklim değişikliği' ile ilgili yeni çalışmalar başlatılacak. Milli Eğitim Bakanı Mahmut Özer çalışmaların detaylarını açıkladı.

- Okullarda '**Temiz Okul ve Temiz Enerji**' projesiyle ilgili çalışmalar başlatılacak.
- Eğitim müfredatında **iklim değişikliği ve çevre bilinciyle ilgili dönüşümler** yapılacak.
- Çocuklara çevre bilincini kazandıracak **250 bin kitap** kütüphanelere ulaştırılacak.
- Güneş panellerinden enerji üretimi, yağmur suyunun geri dönüşümü ve atıkların değerlendirilmesi** gibi uygulamalar düzenlenecek.
- Çocuklar, **çevreye hassasiyetin gösterildiği bir ortam içerisinde** eğitim alacak.

TRT HABER
Kaynak: Anadolu Ajansı

Bakan Özer, Türkiye'nin COP22'deki dönem başkanlığında Akdeniz'e kıyısı olan 21 ülke arasında, çevre bilinciyle ilgili müfredat değişikliğini yapan ilk ülke olduğunu belirterek, Türkiye'nin, dönem başkanlığını fırsata çevirerek bu 21 ülkeyle deneyimlerini paylaşacağını, eğitim süreçlerine dahil edilen çevre bilinciyle "Temiz Akdeniz"i oluşturma imkanının doğacağını açıkladı.

Türkiye'nin Çocuk Profili Çıkarılıyor

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Yanık, çocuk refahını yükseltecek göstergeleri oluşturabilmek amacıyla eğitimden sağlığa, güvenlikten yaşam koşullarına birçok alanda Türkiye'nin çocuk profilini ortaya koyacak Türkiye Çocuk Araştırması'na başladığını bildirdi. Bakan Yanık, 2 yıl süreli olarak planlanan araştırma kapsamında eğitim, sağlık, güvenlik, yaşam ve çevre koşullarıyla ilgili konularda çocuk profilinin ortaya konulabilmesi için saha çalışmaları yürütüleceğini ve “veri kayıt deseni” oluşturulacağını kaydetti. Araştırmayla mevcut durum analizi yapılacağını ifade eden Bakan Yanık, tüm bakanlıklardan çocuklara sundukları hizmetlere ilişkin verilerin istendiğini kaydetti. Araştırmanın yürütülmesinden sorumlu akademisyen grubunun çocuklarla ilgili verileri haritalandırdığını ve literatür konusunda raporlar hazırladığını aktaran Bakan Yanık, raporları değerlendirme çalışmalarının sürdüğünü bildirdi. Bakan Yanık, çocuklara yönelik hizmet sunan kurumlarda düzenli kayıt altına alınan veriler ve saha araştırmalarından elde edilecek bilgiler doğrultusunda çalıştaylar düzenleneceğini kaydetti. Bakan Derya Yanık, “Bu çalışmalarla Türkiye'nin çocuk profilini çıkaracağız. Elde edeceğimiz veriler doğrultusunda çocuklarımız için refah göstergeleri oluşturacağız ve bu göstergeler çocuk refahının izlenebilmesi ve onlara yönelik politikaların hazırlanması konusunda bize yol gösterici olacak.” ifadelerini kullandı.

2009 yılında 30 ülkenin katılımıyla “OECD Karşılaştırmalı Çocuk Esenliği Araştırması” yapıldığını aktaran Bakan Yanık, araştırmanın “eğitim, gelir durumu, konut ve çevre, sağlık ve güvenlik, riskli davranışlar, okul yaşamı kalitesi” başlıklarında yürütüldüğünü belirtti. Ayrıca 2013'te 28 ülkede UNICEF Innocenti Research Center tarafından Gelişmiş Ekonomiye Sahip Ülkelerde Çocuk Esenliği Araştırması gerçekleştirildiğini kaydeden Bakan Yanık, bu araştırmada da “maddi esenlik, sağlık ve güvenlik, eğitim, davranış ve yaşam tarzı” konularında çalışmalar yapıldığını ifade etti. Bakan Yanık, “Ülkemizde yapılacak araştırmayla da çocuklarımıza ilişkin mevcut veriler ve saha çalışmaları sonucunda elde edilecek bilgiler ışığında eğitim, sağlık, güvenlik, çevre ve yaşam koşullarına ilişkin çocuk refahı/iyi olma hali göstergelerini oluşturacağız. Bu doğrultuda çocuklarımızın refah seviyelerinin yükseltilmesini hedefliyoruz.” diye konuştu.

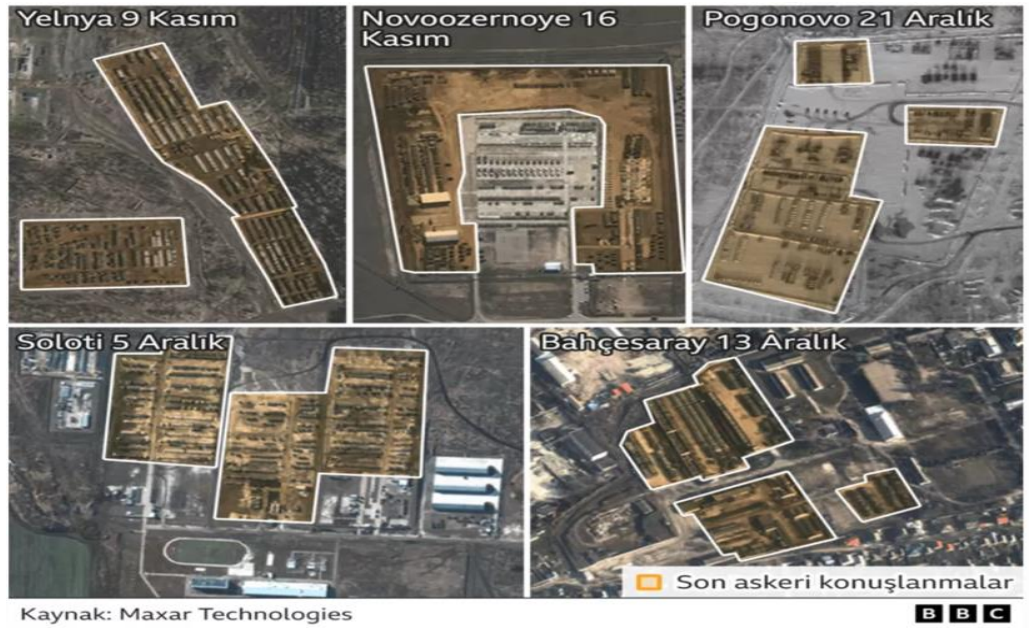
Ukrayna Krizi'nde Tansiyon Yükselmeye Devam Ediyor

2022 yılına taşınan önemli bölgesel sorunlardan biri olan Ukrayna-Rusya gerilimi devam ediyor. ABD Savunma Bakanlığı, Ukrayna'da gerilimin artmasının ardından 8 bin 500 askerin yüksek alarm seviyesine geçirildiğini açıkladı. Ukrayna sınırında yaklaşık 100 bin asker konuşlandıran Rusya ise Ukrayna'yı işgal etmeyi planladığına yönelik iddiaları yalanlıyor. ABD Başkanı Joe Biden, ülkesinin Rus işgalinin "her an gelebileceği" uyarısında bulunmasının ardından, Avrupalı müttefikleriyle video konferans görüşmelerinde bulundu.

Ukrayna'nın doğusundaki sınır bölgesinde Rusya ile yaşanan ve zaman zaman küçük çaplı çatışmalara dönüşen gerilim de artıyor. Ukrayna ve Batılı destekçileri Rusya'yı sınıra on binlerce askerini yığmakla suçlarken Rusya, suçlamaları reddediyor. ABD başta olmak üzere NATO ülkeleri, Rusya'nın askeri yığınak ve tatbikatları karşısında Ukrayna'nın da birlik üyesi yapılması ihtimalini daha yüksek sesle dile getirdikçe Rusya da buna itirazlarını artırıyor ve daha sert açıklamalar yapıyor. Beyaz Saray Basın Sözcüsü Jen Psaki, basın toplantısında, Rusya'nın her an Ukrayna'ya bir saldırıda bulunabileceğine inandıklarını belirtti. Psaki, "Bunun aşırı tehlikeli bir durum olduğu kanısındayız. Rusya'nın her an Ukrayna'ya saldırı başlatabileceği bir aşamadayız" ifadelerini kullandı. Son aylarda yaşanan diplomasi trafiği ve liderlerin görüşmeleri de bugüne kadar sonuçsuz kaldı ve sınırdaki gerilim armaya devam etmişti. Öyle ki, Batılı ülkeler Rusya'nın 2014'te Kırım'ı ilhakından sonra bir kez daha Ukrayna'ya işgal başlatabileceği yönünde kaygıların arttığını belirterek Ukrayna'ya askeri desteğe başladı.

2021 sonundan önce Ukrayna'nın ABD, NATO ve Avrupa Birliği ülkelerine çağruları, ardından Batılı ülkelerin istihbarat raporları, Rusya'nın on binlerce askerini Ukrayna sınırına konuşlandırıldığını; bu sayede Donbas bölgesindeki ayrılıkçılara desteklerini artırdıklarını ortaya koydu. Bunun yanı sıra Rus ordusunun, Ukrayna'nın bir diğer komşusu olan Belarus'la birlikte yine Ukrayna sınırında ortak tatbikat yapacağı açıklandı. Sosyal medyada paylaşılan ve Avrupa'da birçok gazete ve haber kanalının yayımladığı bazı görüntülerde, Rus ordusuna mensup çok sayıda keskin nişancının Ukrayna sınırına 60 km mesafede talim yaptığı ve Rusya'ya ait iki adet kısa menzilli balistik füze sisteminin ve çok sayıda tankın ülkenin doğusundan Ukrayna sınırına doğru götürüldüğü görülmüştü. Ancak füzelerin rotası veya nerede konuşlandırılacağı bilinmiyor. On binlerce Rus askerinin konuşlandırıldığı belirtilen bölgelerden biri olan Rostav'dan da bazı görüntüler sosyal medyada paylaşıldı. Bu videolarda da askerlerin atış talimi yaptığı görülüyor.

2014'te Rusya ve Ukrayna sınırında yaşanan gerilim, Rusya'nın Ukrayna'ya bağlı Kırım yarımadasını ilhakıyla sonuçlanmıştı. Batı'dan Rusya'ya yönelik yaptırımlar gecikmemişti. Aynı dönemde Ukrayna'nın doğusundaki, Rusya sınırındaki Donetsk'te de Rusya'dan destek alan Rus yanlısı ayrılıkçılarla Ukrayna ordusu arasında da çatışmalar yaşanmıştı. Savaş 2015'te sona ermiş olsa da Temmuz 2020'deki ateşkese kadar çatışmalar devam etti. Yaklaşık 15 bin kişi hayatını kaybetti. Rus nüfusun da çoğunlukta olduğu Donetsk ve Lugansk'te (Donbas bölgesi) tek taraflı bağımsızlık ilan eden Rusya yanlısı ayrılıkçılar varlığını sürdürüyor. Çatışmaların ve ateşkes ihlallerinin sürdüğü bölgede zaman zaman gerilim artmaya devam ediyor.

Ateşkesin ardından 2021'in Mart ayı sonlarında yaşanan çatışmalarda dört Ukrayna askeri hayatını kaybettikten sonra Nisan ayında Ukrayna'daki birçok üst düzey ordu, istihbarat ve dışişleri yetkilisinden Rusya'nın bölgedeki varlığını güçlendirdiğine dair açıklamalar gelmişti. Rusya'nın ayrılıkçılar üzerinden "Ukrayna topraklarında ilerleme planları yaptığı" belirtilmişti. 2021 sonunda ise Batı ülkelerin hazırladığı istihbarat raporları, Kiev yönetimini doğrular nitelikteydi. Aralık ayı başında Washington Post'ta yayımlanan bir habere göre, ABD istihbarat yetkilileri Kremlin'in önümüzdeki yılın ilk aylarında birden fazla cephede 175 bin askerle bir işgal planladığından endişelendiği belirtilmişti. Aynı dönemde CIA Başkanı William Burns de, "Rusya liderinin risk iştahını asla hafife almayacağını" belirtmiştir. Ukrayna Savunma Bakanı Oleksii Reznikov da kendi istihbarat raporlarına dayanarak Rusya'nın Ocak ayı sonunda Ukrayna'ya yönelik geniş çaplı bir operasyon yapma ihtimali olduğunu belirtmişti. Tüm gelişmeler ve söylemler karşısında Rus tarafı daha sessiz kalmayı ve iddiaların gerçek olmadığını belirtmekle yetinmiştir.

Kazakistan'da Akaryakıt Protestoları Dünya Gündeminde

2022 Ocak ayı başında Kazakistan'da hükümetin sınıvlaştırılmış petrol gazı (LPG) fiyatlarını yükseltmesinin ardından ülke genelinde birçok şehir ve kasabada protestolar başladı. Göstericiler, akaryakıtta tavan fiyatlarının kaldırılmasının ardından sokaklara döküldü. Güçlü muhalefetin olmadığı ve sıkı kontrollerin bulunduğu Orta Asya ülkesinde halk protestoları, nadiren görülen bir durum. Organizatörlerin daha önceden yetkili makamlara bilgi vermeden yapacağı herhangi bir eylem ülkede yasaktı. İlk olarak Zhanaozen (Janaozen) kasabasında patlak veren ve ardından dalga dalga diğer şehirlere de yayılan eylemlere binlerce kişi katıldı ve eylemler uluslararası gündemin ilk sıralarında yer aldı.

Eylemler, Sovyetler Birliği'nin dağılması sonrası bağımsızlığını kazanan ülkede gerçekleşen en geniş katımlı ve polisle halk arasında yoğun çatışmaların yaşandığı bir eylem olarak görülmekte. Protestocular, LPG fiyatının litre başına 120 Tenge'den (0,27 dolar) yarı yarıya indirilmesi talebiyle geniş kapsamlı eylemlerde bulundu. Perakendeciler fiyatları dörtte bir oranında düşürmeyi kabul etti ancak Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev liderliğindeki hükümet, üretim maliyetleri nedeniyle daha fazla kesintinin imkansız olduğunu bildirdi. Cumhurbaşkanı Tokayev, Twitter hesabından yaptığı açıklamada, hükümete bağlı bir komisyonunun Aktav'da çalışmalarına başladığını ve ülkede istikrara katkı sağlayacak bir çözüm bulunacağı sözünü verdi. Ayrıca Tokayev, protestocuları sorumlu davranmaya çağırdı.

Kazakistan'da Eylemler Sırasında Yıkılan Nazarbayev Heykeli

Tokayev, protestolarda “yabancı güçler tarafından eğitilen teröristlerin rol oynadığını” iddia etti ve Rusya ile beş eski Sovyet ülkesinin üye olduğu

NATO benzeri bir örgüt olan Kolektif Güvenlik Antlaşması Örgütü'nün (KGAÖ) devlet başkanlarına, "terör tehdidine karşı ülkesine yardım etmeleri" çağrısında bulundu. KGAÖ, Tokayev'in talebi sonrası Kazakistan'a barış gücü gönderdi. Barış gücünde Rusya, Belarus, Ermenistan, Tacikistan ve Kırgızistan'dan askeri birlikler görev aldı. Barış gücünün, Kazakistan'da istikrarın tesisi ve durumun normalleşmesi için geçici bir süre görev yapacağı açıklandı.

NATO ve Kolektif Güvenlik Antlaşması Örgütleri (KGAÖ)

Rus medyasının yayımladığı bazı görüntülerde de Rus askerlerinin askeri uçakla Kazakistan'a gönderildiği uluslararası medyaya servis edildi. Bu askerlerin de CTSO barış gücü kapsamında görev alacağı; devlet kurumlarını ve askeri kurumları koruyacakları belirtildi. Kazakistan genelinde internet erişimi de bir süre kısıtlanmıştı. Bu yüzden uluslararası medya ve kamuoyu haberleri yansıtıldığı şekliyle izleyebildi. Cumhurbaşkanı Tokayev gösteriler sonrası hükümeti görevden almış ve Başbakan Yardımcısı Alihan Smailov'u geçici başbakan olarak atamıştı.

Kazakistan'ın ilk devlet başkanı Nursultan Nazarbayev'in 2019'da görevi bırakmasından sonra halk Kasım Cömert Tokayev'in değişim getirmesini umuyordu. Fakat bu umutlar boşa çıkmış oldu. Yetkililerin kontrolü ele almasıyla ülke şimdilik sakinleşmiş gözüküyor. Fakat bu protestolar şu an için sonlanmış olsa da hükümete karşı hoşnutsuzluk devam ediyor. Yeni bir kıvılcımın, başka protesto dalgalarına yol açabileceği umuluyor.

Afrika'da Kırılma Noktaları Devam Ediyor, Burkina Faso'da Ordu Yönetime El Koydu

Afrika ülkelerinden Burkina Faso'da ordu yönetime el koyduğunu ve Cumhurbaşkanı Roch Kabore'nin devrildiğini açıkladı. Devlet televizyonunda açıklama yapan bir subay, hükümetin ve parlamentonun feshedildiğini duyurdu. Kabore'nin nerede olduğu bilinmiyor, ancak televizyondaki subay gözüne alınan herkesin güvenli bir yerde olduğunu belirtti. Darbe, askerlerin kışlalarını ele geçirmesi ve başkentte silah seslerinin duyulmasından bir gün sonra yaşandı. Daha önce iktidardaki İlerleme için Halk Hareketi (PMP) Kabore ve bir bakanın bir suikast girişiminden kurtulduğunu açıklamıştı.

Pazar günü isyan eden askerler, komutanların görevden alınmasını ve İslamcı militanlarla savaş için daha fazla kaynak ayrılmasını talep etmişti. AFP Haber Ajansı'na göre, ordunun açıklamasında darbeye gerekçe olarak kötüleşen güvenlik durumu ve Kabore'nin ülkeyi birleştirememesi gösterildi. Açıklama, daha önce adı duyulmamış bir grup olan Teminat ve Restorasyon için Vatandaşlar Hareketi, Fransızca yazılışının baş harfleriyle MPSR tarafından yapıldı. Açıklamada "Ordunun tüm kesimlerini kapsayan MPSR, Cumhurbaşkanı Kabore'nin görevine son verme kararı aldı" ifadeleri kullanılmıştır. Açıklamadan önce, Afrika Birliği ve Batı Afrika ülkeleri bloku ECOWAS, Burkina Faso'daki darbe girişimini kınamıştı. ECOWAS, Kabore'nin güvenliğinden orduyu sorumlu tuttuklarını belirtmişti. Başkentten gelen görüntülerde, cumhurbaşkanlığı tarafından kullanıldığı belirtilen, mermi delikleriyle kaplı, terk edilmiş zırhlı araçlar görüldü.

BBC

Kabore, kriz başladığından bu yana kamuoyu önünde görülmedi, ancak subayın devrildiğini açıklamasından önce Twitter hesabından iki paylaşım yapmıştı. Kabore ilkinde, ülkesinin milli takımının Afrika Uluslar Kupası'ndaki galibiyetini kutlamış, ikincisinde de silahlananlara "ülkenin önemli çıkarları için" silahlarını bırakma çağrısında bulunmuştu. Paylaşımları Kabore'nin bizzat yapıp yapmadığı belirsizliğini koruyor. Yüzlerce kişi 2022 yılına girerken askerler lehine eylem yapmış ve bazıları iktidar partisinin genel merkezini yakmıştı. Daha sonra başkentte gece sokağa çıkma yasağı konulmuştu.

Türkiye Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan yazılı açıklamada, "Burkina Faso'da darbe girişiminde bulunulduğuna ve Cumhurbaşkanı Roch Marc Christian Kabore'nin alıkonulduğuna ilişkin haberleri derin endişe ile karşılıyoruz" ifadelerine yer verildi. Açıklamada, dost ve kardeş Burkina Faso'nun anayasal düzeniyle toplumsal barış ve istikrarının bozulmaması temenni edilerek, Türkiye'nin içinden geçtiği bu hassas dönemde Burkina Faso'nun yanında olacağı vurgulandı.

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Antonio Guterres, Burkina Faso'daki darbeyi kınayarak, darbe liderlerine silahlarını bırakma çağrısı yaptı. Guterres, Sözcüsü Stephane Dujarric aracılığıyla yaptığı açıklamada, Burkina Faso'daki gelişmeleri derin endişeyle takip ettiğini bildirdi. Cumhurbaşkanı Kabore'nin nerede bulunduğu ve güvende olup olmadığından duyduğu endişe dile getirildi. Darbe liderlerine silahlarını bırakması ve ülkenin devlet başkanı ile kurumlarının korunması çağrısında bulunan Guterres, Burkina Faso'daki tüm tarafları itidal ve diyalog kurmaya davet etti.

Bize Ulaşın

- ▶ Email: sam@ktu.edu.tr
- ▶ Twitter: [@sam_ktu](https://twitter.com/sam_ktu)
- ▶ Facebook: [@ktusam2020](https://www.facebook.com/ktusam2020)
- ▶ Instagram: [@sam_ktu](https://www.instagram.com/sam_ktu)
- ▶ Youtube: [KTÜ Stratejik Araştırma Merkezi](https://www.youtube.com/ktu_stratejik)
- ▶ Website: <https://www.ktu.edu.tr/sam>

YÖNETİM KURULU

Müdür

Doç. Dr. Özgür TÜFEKÇİ

Müdür Yardımcıları

Doç. Dr. Abdullah UZUN

Dr. Öğr. Ü. Suna ERSAVAŞ KAVANOZ

Üyeler

Prof. Dr. Bünyamin ER

Doç. Dr. İsmail KÖSE

Doç. Dr. Umut ÜZAR

Dr. Öğr. Ü. Cenk BEYAZ

ÇALIŞMA GRUPLARI

Ekonomik Araştırmalar Çalışma Grubu

Koordinatör: Doç. Dr. Umut ÜZAR

Arş. Gör. Tuğçe ADIMLI
Sema ŞEKER

Toplumsal ve Kültürel Araştırmalar Çalışma Grubu

Koordinatör: Dr. Öğr. Ü. Cenk BEYAZ

Doç. Dr. Bayram SEVİNÇ
Dr. Öğr. Ü. Hüseyin YADIGAROĞLU
Arş. Gör. İlhan BİLİCİ

Kent, Yönetim ve Çevre Araştırmaları Çalışma Grubu

Koordinatör: Dr. Öğr. Ü. Suna ERSAVAŞ KAVANOZ

Doç. Dr. Abdullah UZUN
Öğr. Gör. Fatma NALBANT
Arş. Gör. Tülay DEMİR
Arş. Gör. Kubilay DÜZENLİ
Arş. Gör. Nisa ERDEM
Arş. Gör. Abdülgazi YIKICI
Kübra ÖZDEMİR
Aynur YILDIRIM

Uluslararası Araştırmalar Çalışma Grubu

Koordinatör: Doç. Dr. Vahit GÜNTAY

Doç. Dr. İsmail KÖSE
Arş. Gör. Göktuğ KIPRIZLI
Arş. Gör. Fevzi KIRBAŞOĞLU
Ceren HAKYEMEZ
Dilek KARADENİZ
Mehmet Can ALBAYRAK
Nurfer GEZER
Aleyna TEMİZ
Münevver YAVUZ

